

УДК 351.853:353.1

*В. В. Мещеряков,
аспірант кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом,
Національна академія державного управління при Президентові України (м.Київ)*

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ, ГРОМАДСЬКОСТІ ТА ПРИВАТНОГО СЕКТОРА У СФЕРІ ОХОРОНИ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ТА ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ В РЕГІОНАХ

V. Mescheryakov,
graduate student of the department of regional management, local self-government and management by a city,
National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

FORMING A MODEL OF INTERACTION BETWEEN PUBLIC AUTHORITIES,
PUBLIC AND PRIVATE SECTORS IN THE PROTECTION OF HISTORICAL
AND CULTURAL HERITAGE AND MONUMENTS IN REGIONS

У статті розкриваються основні підходи щодо налагодження ефективної взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору у сфері охорони об'єктів культурної спадщини в регіонах. Наводяться концептуальні підходи щодо вдосконалення даної сфери, які сприяють забезпеченню досягнення балансу у взаємовідносинах основних інституцій та розширенню участі громадськості в процесах збереження культурного надбання для прийдешніх поколінь.

Запропонована модель взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору у сфері охорони історико-культурної спадщини і пам'яток архітектури в регіонах, полягає у формуванні нової стратегії державного управління охороною, збереження та відродження культурних надбань українського народу: систематизації чинного законодавства, конкретизації культурної доктрини, гармонізації державно-громадських, приватних та комерційних взаємовідносин через розробку механізмів взаємодії, запровадження інструментів співпраці та форм щодо їх реалізації. Установлено, що одним із способів оптимізації державного регулювання сфери охорони історико-культурної спадщини та пам'яток архітектури є децентралізація, що являє собою універсальне явище, яке має забезпечити якісно нову організацію управління, регламентацію взаємодії учасників, упорядкування їх повноважень.

Представлена у статті структурно-логічна модель базується на зворотних зв'язках між партнерами, що сприяє підвищенню результативності їх спільних дій.

The article describes the main approaches to establish effective interaction between public authorities, public and private sector in the field of protection of cultural heritage in the regions. It is contribute to achieving a balance in the relations between the main institutions and expand public participation in the preservation of cultural heritage for future generations.

The model of interaction between public authorities, public and private sector in the sphere of protection historical and cultural heritage and architectural monuments in the region, is regarded as a new government strategies protection, preservation and restoration of cultural heritage of the Ukrainian people: systematization of current legislation, specifying the cultural doctrine, harmonization public-private partnership and commercial relations through the development of cooperation mechanisms, the introduction of collaboration tools and forms for their implementation.

It determines that decentralization is one way of optimizing state regulation of protection the historical and cultural heritage and monuments. It is a universal phenomenon, which should provide a new quality control organization, regulation of interaction between participants, streamlining their powers. This model is based on feedback between partners, thereby increasing the effectiveness of joint action.

Ключові слова: модель взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору, історико-культурна спадщина, пам'ятки архітектури, об'єкти культурної спадщини, державно-громадське регулювання, механізми взаємодії, форми взаємодії, інструменти взаємодії.

Key words: the model of interaction between public authorities, public and private sector, historical and cultural heritage, architectural monuments, cultural heritage, public regulatory mechanisms of cooperation, forms of interaction, interaction tools.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Незадовільний стан пам'яток культури в регіонах України свідчить про те, що існуюча система органів державної влади та органів місцевого самоврядування не забезпечує належного управління у сфері охорони, захисту та збереження історико-культурної спадщини. Низка повноважень дублюється, що знижує відповідальність за їх виконання. Існуючий стан показує, що зміни потрібні не лише в підвищенні ролі органів публічної влади у пам'яткоохоронній сфері, а також у перегляді існуючих підходів до належного формування системи ефективного державного регулювання даної сфери. Несистемність та нескоординованість дій органів публічної влади перешкоджає ефективному виконанню робіт із охорони історико-культурної спадщини та пам'яток архітектури і потребує правового забезпечення децентралізації, тобто передачі повноважень на рівень, наближений до людини, спрямування бюджетних коштів за повноваженнями, балансування повноважень та ресурсів відповідальністю.

Незважаючи на те, що в Україні прийнято низку законодавчих та нормативно-правових актів у сфері охорони історико-культурної спадщини та пам'яток архітектури, державне регулювання рекламної діяльності просувається повільно.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій свідчить, що окремі аспекти державного регулювання пам'яткоохоронної сфери знайшли своє відображення у дослідженнях таких науковців як: Г. Андрес, Л. Ганн, Т. Курило, О. Малишевої, О. Сердюк, В. Степанова, О. Усенко, Н. Фесенко, В. Хогвуд, В. Холодок та ін. Проте мало дослідженими залишаються питання формування моделі взаємодії органів публічної влади та громадськості у сфері охорони історико-культурної спадщини та пам'яток архітектури в регіонах.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження пропонуваної публікації є формування моделі взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору в сфері охорони історико-культурної спадщини та пам'яток архітектури в регіонах. Досягнення даної мети обумовлює вирішення таких завдань: визначення сутності взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору в пам'яткоохоронній сфері в регіонах; ідентифікації основних факторів впливу та механізмів удосконалення даної сфери, які забезпечують досягнення балансу у взаємовідносинах основних інститутів влади та сприяють розширенню участі громадськості та бізнесу в процесах збереження культурного надбання для прийдешніх поколінь.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Сьогодні існує нагальна потреба в переосмисленні підходів до розуміння та аналізу взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору у сфері збереження та охорони культурної спадщини в умовах наростаючої інформаційної динамізації. Це можливо здійснювати за допомогою моделювання. Моделювання такої взаємодії в регіонах дає змогу врахувати різновекторні асиметричні впливи в культурній сфері, які справляються в сучасних складних, суперечливих умовах, пов'язаних із взаємодією органів публічної влади. Враховуючи специфіку даного дослідження, де реальним об'єктом виступають суспільні відносини у пам'яткоохоронній сфері, пізнавальний вимір даного процесу буде стосуватися з'ясування змісту, структури та функцій кожної владної структури охопленої процесом взаємодії. Слід також враховувати поліваріантність різних форм взаємодії державної та місцевої влади в рамках їх поведінки, визначеної Конституцією та законами України. За допомогою моделювання можна встановити причинно-наслідкові явища й визначити перспективи та закономірності цього різновиду зв'язків та відносин.

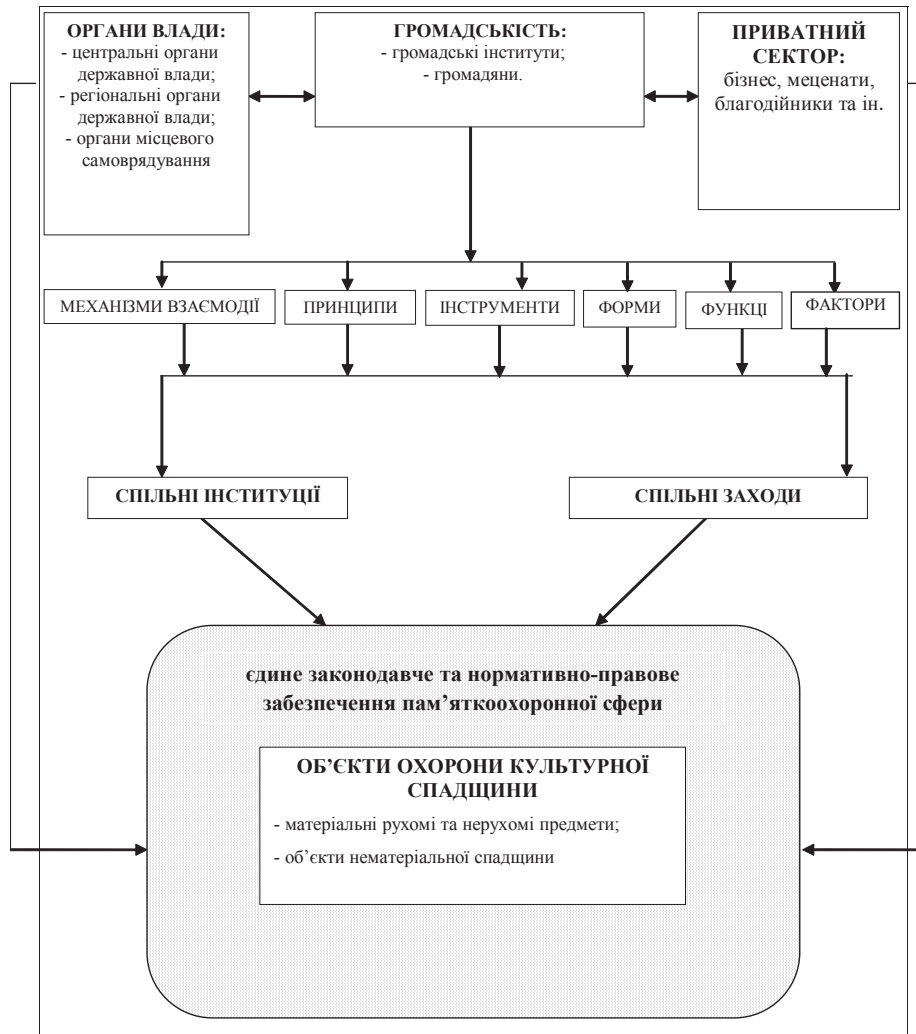

Рис. 1. Структурно-логічна модель взаємодії органів публічної влади, громадянськості та приватного сектору у сфері охорони історико-культурної спадщини та пам'яток архітектури в регіонах

У цьому контексті, як зазначили представники західної наукової думки В. Хогвуд і Л. Ганн, "моделювання виступає єдиною технологією прогнозування з інтелектуальною репутацією. Справа в тому, що передбачення, яке ми робимо, можна вважати пострілом у темряву, якщо ми неспроможні дати йому обґрунтування або вивчити, чому цей прогноз як частина інформаційної системи провалився" [8, с. 60].

У моделюванні взаємодіючих суб'єктів влади з використанням великого обсягу інформації зі спеціалізованою культурною спрямованістю необхідно враховувати цінності, норми, а також їх передачу у вигляді комунікації. Таким чином, досліджуючи взаємодію органів публічної влади, необхідно виходити не лише з того, які владні повноваження, визначені законодавством України, вони мають, а й із того, як ці владні повноваження можна реалізувати. Щодо застосування моделювання для аналізу взаємовідносин між органами публічної влади, слід зазначити, що на нормативному рівні, де Конституцією і законами України передбачено існування двох інститутів влади, що діють автономно, можна чітко встановити нормативну модель. Якщо її розглянути через формат аналітико-емпіричного моделювання, то отримаємо дві абсолютно різні моделі, які не збіга-

ються, а саме: нормативну і чинну, де нормативна модель матиме чітко визначене правове поле, забезпечене судовим захистом, а в чинній емпіричній моделі все це матиме декларативну формалізацію. Оскільки органи місцевого самоврядування на обласному і районному рівнях не мають необхідної системи виконавчих органів, які б забезпечували реалізацію рішень, прийнятих обласними та районними радами, за Конституцією держава зобов'язала органи місцевого самоврядування передати місцевим державним адміністраціям реалізацію цих повноважень. З огляду на це моделювання дає змогу встановити, що пам'яткоохоронна сфера визначила просторові рамки емпіричної взаємодії органів самоврядування з державними структурами, підпорядкувавши перші другим.

У цьому разі використовувати інформаційний простір органам місцевого самоврядування можна лише як інформаційний компенсат, за допомогою якого вони можуть скористатися комунікативними засобами, щоб довести до місцевого населення позицію депутатського корпусу, надати корисні поради, абсолютно не впливаючи при цьому на вирішення питань місцевого значення. Аналітично-емпірична модель дає змогу встановити диспропорції між процесом прийняття рішень на облас-

ному та районному рівнях, що ніби фіксує їх, проте не дає можливості реалізувати. Районні та обласні ради жодним чином не впливають на виконавчу діяльність на своїх територіях. За них це здійснюють місцеві державні адміністрації, які на власний розсуд забезпечують умови для вирішення завдань місцевого значення. На етапі реалізації рішення ігнорується позиція місцевих мешканців, відсутній контроль за використанням коштів, немає змоги враховувати місцеву ініціативу, залучати структури громадянського суспільства, інститути самоорганізації населення.

До основних негативних чинників, що перешкоджають ефективному регулюванню органами публічної влади сфери культурної спадщини, варто віднести:

- відсутність цілісної системи державного управління та спеціального уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони культурної спадщини;

- низький рівень обізнаності різних категорій посадовців і пересічних громадян у питаннях охорони культурної спадщини;

- недостатній контроль з боку органів публічної влади за порушенням пам'яткоохоронного законодавства;

- низький рівень правової компетентності фахівців у сфері охорони культурної спадщини (приблизно 60% опитаних не змогли назвати закони, що діють у галузі, та розкрити їх зміст) [11, с. 185—189];

- недосконалість системи обліку об'єктів культурної спадщини;

- незадовільне фінансове забезпечення збереження та розвитку історико-культурного потенціалу галузі;

- несхвальна оцінка представниками громадськості дій влади щодо охорони культурної спадщини;

- нескоординованість співпраці державних і громадських інституцій;

- неефективна пропаганда національної культурної спадщини.

Залишаються неврегульованими багато питань щодо відповідальності за правопорушення, пов'язані з культурною спадщиною, та неналежне застосування чинного законодавства. До цього часу не визначений законом порядок передачі пам'яток у приватну власність громадян, обліку культурних цінностей, що перебувають у приватній власності, та правила їх колекціонування.

А тому, беручи до уваги вказані питання, варто зазначити, що вдосконалення структури органів управління на загальнодержавному рівні в цілому, та на регіональному рівні зокрема, належить до важливих чинників підвищення ефективності управління охороною культурної спадщини. Одним із способів оптимізації державного регулювання сфери охорони історико-культурної спадщини та пам'яток архітектури є децентралізація, що являє собою універсальне явище, яке має забезпечити якісно нову організацію управління, регламентацію взаємодії учасників, упорядкування їх повноважень шляхом розробки відповідної моделі (рис. 1).

З огляду на це, принципово важливим завданням є не лише налагодження взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору у сфері збереження та охорони культурної спадщини, пам'я-

ток культури, а й систематизація чинного законодавства та розробка нових програм пам'яткоохоронної діяльності, які б сприяли практичному впровадженню норм і принципів міжнародного та національного права у пам'яткоохоронну сферу. Цього можна досягти шляхом послідовного вдосконалення та оновлення законодавства, що регулює процес управління охороною культурної спадщини. Як показує аналіз, чимало законів містять занадто розпливчасті, загальні норми, що іноді мають суто декларативний характер, що ускладнює їх безпосереднє виконання і потребує додаткового введення відповідних підзаконних актів [11, с. 185—189].

Зокрема на законодавчому рівні загострюється конфлікт інтересів між суб'єктами містобудування, з одного боку, і суб'єктами охорони культурної спадщини — з другого. Прикладом цього є ухвалені Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності" [5], яким були скасовані положення законів України "Про охорону культурної спадщини" [4] та "Про охорону археологічної спадщини" [3] стосовно обов'язковості погодження з центральними та місцевими органами влади заходів щодо охорони культурної спадщини програм і проектів будівельних робіт на територіях історико-культурних заповідників, в охоронних зонах об'єктів культурної спадщини тощо, а також про обов'язковість археологічної експертизи на територіях майбутньої забудови. Це є серйозною загрозою для нерухомих об'єктів національного культурного надбання, збереження автентичності регіональних історичних культурних ландшафтів, їх туристичного потенціалу.

Сьогодні є підстави вважати, що хоча органи публічної влади і регулюють розвиток пам'яткоохоронної сфери, однак цей процес ще далекий від досконалості: існуюча система органів публічної влади не забезпечує належного управління у сфері охорони, захисту та збереження історико-культурної спадщини; окремі повноваження дублюються, що знижує ступінь відповідальності за їх виконання та ін. З урахуванням викладеного вище доходимо висновку про необхідність чіткого унормування основних положень щодо безпосереднього вжиття заходів із збереження історико-культурної спадщини на рівні регіону органами охорони культурної спадщини обласних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Гармонізувати державно-громадські та приватні відносини у цій сфері можна шляхом дотримання принципів соціального партнерства, взаємовідповідальності, забезпечення рівних можливостей, публічності, відкритості та прозорості, ефективності процесу взаємодії, розроблення і впровадження дієвого механізму налагодження комунікацій з громадськістю, надання органами публічної влади у повному обсязі інформації про свою діяльність, проведення роз'яснювальної роботи щодо доцільності розроблення проектів рішень та їх прийняття, сприяння висвітленню у ЗМІ проектів ефективного співробітництва органів державної влади, органів місцевого самоврядування і громадських інститутів у формуванні та реалізації державної політики у пам'яткоохоронній сфері.

Усього цього можна досягти шляхом визначення напрямів діяльності та повноважень громадськості та суб'єктів приватного сектора (бізнесу, меценатів, благодійників, спонсорів та ін.) для реальної участі в управлінському процесі, розробки механізмів взаємодії (організаційного, правового, економічного, фінансового, інформаційного), запровадження інструментів (планування, проектування, укладання угод, навчання управлінській діяльності) співпраці та форм (консультацій, громадських слухань, діалогу) щодо їх реалізації [9].

Тому, розкриваючи питання взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору, особливу увагу слід звернути на створення спільної інституції — міжрегіональної агенції з охорони історико-культурної спадщини та пам'яток архітектури, яка б сприяла: розробці проектів нормативно-правових актів з охорони культурної спадщини в регіонах; створенню та розвитку закладів з популяризації історико-культурних цінностей на локальному та регіональному рівнях (музеїв, бібліотек, архівів, майстерень та інших установ); забезпеченню належного контролю за зберіганням та реставрацією об'єктів культурної спадщини; постійному оновленню Державного реєстру нерухомих пам'яток культурної спадщини національного та місцевого значення; розробці та запровадженню досконалого механізму щодо реституції культурних цінностей. За організаційним і функціональним спрямуванням агенція має утворюватись і діяти знизу догори — територіальна громада — регіон, і бути підзвітною громадськості на локальному та регіональному рівнях.

Разом з тим міжрегіональна агенція з охорони культурної спадщини має включати громадські та експертно-методичні ради при ОДА, які діятимуть відповідно до Законів України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про місцеві державні адміністрації", Указу Президента України "Про Громадську гуманітарну раду", доручення Адміністрації Президента України від 19 травня 2010 р. № 41-01/380, відповідних Положень та враховуватимуть суспільно-значущі інтереси у вирішенні найважливіших питань гуманітарного розвитку на рівні регіонів та в м. Києві, підготовку пропозицій щодо забезпечення додержання прав і свобод людини і громадянина у сферах освіти, науки, культури і мистецтва, охорони здоров'я, інтелектуальної та творчої діяльності, впровадження системних реформ для досягнення відповідності європейським стандартам захисту таких прав.

У цьому контексті, керуючись Законом України "Про охорону культурної спадщини", органи охорони культурної спадщини залучають до роботи у цій сфері досвідчених фахівців, меценатів, громадян на правах громадських інспекторів для спостереження за станом зберігання та використання пам'яток, їхніх територій і зон охорони, охоронюваних археологічних територій, історичних ареалів населених місць. Незалежні групи спеціалістів з ініціативи об'єднань громадян, органів охорони культурної спадщини, а також інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування здійснюють громадську експертизу питань охорони культурної спадщини. До їх погодженого вирішення залучають консультативні ради, до складу яких входять

провідні учені і висококваліфіковані практики [4]. Заслуговує на увагу діяльність різноманітних громадських організацій, фондів, товариств, творчих спілок, які самі та у партнерстві з Міністерством культури України, здійснюють пам'яткоохоронні проекти, проводять кампанії, спрямовані на популяризацію національної спадщини [11, с. 185—189].

Становить інтерес пропозиція В. Холодок, яка, підтримуючи позицію Н. Фесенко щодо зміни на регіональному рівні структури обласного управління культури на державно-громадську, пропонує доповнити її таким підрозділом, як експертно-методична рада (частина моделі державно-громадського регулювання розвитку сфери культури). На її думку, у подальшому ця рада могла б трансформуватися в Агенцію сприяння розвитку культури й мистецтва — виключно громадський орган регулювання розвитку цієї сфери [10, с. 126—133].

Таким чином, участь громадських та приватних інституцій у вирішенні соціальних проблем українського соціуму насамперед залежить від стану партнерських відносин з органами публічної влади та рівня соціальної відповідальності кожного інституту громадянського суспільства за прийняття соціально-важливих рішень. Однак потенціал громадських організацій та приватних інституцій недостатньо використовується в регулюванні пам'яткоохоронної сфери. Згідно з чинним законодавством вони можуть відігравати лише допоміжну роль, тоді як головна належить державним установам. Ефективній співпраці громадських організацій та приватних інституцій з органами публічної влади перешкоджає інформаційна закритість останніх.

З огляду на це слушною є думка В. Степанова, який вважає необхідним засобом забезпечення ефективної взаємодії влади та громадянського суспільства встановлення конструктивного діалогу між ними, формування суспільної свідомості народу як головного суб'єкта історичного процесу, вироблення та реалізація органами публічної влади інформаційної політики. Чим більше громадяни і представники влади дізнаються про діяльність і потреби одне одного, тим вищим стає ступінь їх взаємної довіри [6].

У контексті адаптації соціуму до нових інформаційних реалій пропонується розширення органами публічної влади різноманітних практик застосування інформаційно-комунікативних технологій, які сприяють підвищенню ефективності державного управління, забезпеченню відкритого урядування, налагодженню діалогу між органами публічної влади, громадськістю та суб'єктами приватної сфери з використанням інтерактивних методів взаємодії та можливостей соціальних мереж. Для цього необхідно долати інформаційну нерівність — зробити нові технології доступними для всіх членів суспільства, особливо в сільській місцевості, реалізувавши право рівного доступу громадян до культурної спадщини.

Виходячи з цього механізми взаємодії структур органів публічної влади, громадськості та приватного сектору у сфері охорони культурної спадщини доцільно розглянути за характером їх впливу одне на одного та за спільними формами взаємодії на різних рівнях: законодавчому, організаційному, економічному та інформаційному. Так, законодавче регулювання механізмів

співпраці передбачає окреслення повноважень, прав і обов'язків органів публічної влади, громадськості та приватного сектору, формування нових організаційних структур управління і створення умов для участі в них громадян щодо реалізації громадських ініціатив, налагодження системних каналів комунікації шляхом запровадження електронного врядування. Дієвим організаційним механізмом взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору у сфері охорони культурної спадщини є формування спільних інституцій співпраці, до яких належать: громадські, експертні та науково-методичні ради, колегії, дорадчі комітети, робочі групи при органах державної влади та місцевого самоврядування.

Інформаційний механізм передбачає використання органами публічної влади інформаційних технологій у процесі проведення консультацій з громадськістю та суб'єктами приватної сфери, реалізацію набагато більш послідовного, простого й індивідуалізованого підходу в наданні послуг та інформації для населення. Повсюдне використання інтерактивних методів взаємодії сприяє забезпеченню доступу населення до культурних надбань з допомогою засобів новітніх інформаційних технологій, інтеграції культурної спадщини у світовий інформаційний простір. Адже епоха електронної культури ставить на порядок денний питання про місце і роль інноваційного напрямку розвитку та вдосконалення діяльності органів публічної влади, громадськості та приватного сектору у сфері охорони культурної спадщини, який залишається актуальним і потребує подальшого вивчення та впровадження.

Економічний механізм взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору у сфері охорони культурної спадщини можна охарактеризувати шляхом запровадження державно-приватного партнерства. Виходячи з особливостей культурної сфери, державно-приватне партнерство у галузі охорони культурної спадщини можна трактувати як систему довгострокових фінансово-економічних відносин між інститутами держави та суб'єктами приватного сектора економіки з реалізації проектів на основі партнерства, тобто об'єднання ресурсів, розподілу доходів і переважних вигод, витрат і ризиків [1, с. 53].

Запропонована модель взаємодії органів публічної влади, громадськості та приватного сектору у сфері охорони історико-культурної спадщини і пам'яток архітектури розглядається як певна система, що забезпечує реалізацію спільних функцій державно-громадського та приватного регулювання культурної сфери таких, як прогнозування, координація, експертиза і контроль. Функція прогнозування забезпечує визначення мети, проблем і суперечностей та ухвалення на цій основі порядку спільних дій. Незалежна експертиза стану охорони культурної спадщини є одним із основних завдань громадських та бізнес структур, які, діючи поряд з органами публічної влади, встановлюють комунікаційні зв'язки всередині кожного управлінського рівня, що сприяє досягненню рівноваги між вимогами органів публічної влади та запитам громадян. Обов'язкове запровадження прозорості в організації управління, звітності і посилення контролю забезпечують координаційну функцію. Спільна реалізація функцій органами публіч-

ної влади, громадськості та приватного сектору у сфері охорони культурної спадщини забезпечить упорядкування повноважень і відповідальності державної, громадської та приватної складових управління [9].

На нашу думку, основними факторами актуалізації публічного управління щодо регулювання охорони культурної спадщини є: адміністративно-правові, наукові, архітектурно-реставраційні, культурно-просвітницькі, фінансово-економічні. Зокрема архітектурно-реставраційні фактори забезпечують запровадження системних підходів до просторового й архітектурно-будівельного планування, розбудови інфраструктури та інженерного забезпечення, пристосування і використання нерухомої спадщини (з дотриманням не лише вітчизняного законодавства, а й принципів європейської просторової і культурної інтеграції). Наукові фактори включають удосконалення, розширення та підтримку археологічних та історико-культурних досліджень і розробок, а також освітніх та просвітницьких програм і заходів, зміцнення людських, матеріально-технічних ресурсів щодо висококваліфікованої розробки проектів і робіт з консервації, реставрації, ремонту, пристосування та облаштування пам'яток культурної спадщини [7].

Культурно-просвітницькі фактори включають такі складові, як удосконалення та піднесення на якісно новий рівень нерухомих видів культурної спадщини як головних об'єктів туристичної галузі (в тому числі на міжнародному рівні). Акцент робиться на створенні та просуванні нових туристичних рекламних продуктів, розробці та впорядкуванні історико-культурних і туристично-промоційних видань. Разом з тим фінансово-економічні фактори сприяють запровадженню комплексних підходів у процесі реалізації як проектів за рахунок бюджетного чи донорського фінансування, так і проектів державно-приватного партнерства (з обов'язковим урахуванням незалежних науково-історичних та археологічних і архітектурно-будівельних експертних висновків) [7]. Відповідно адміністративно-правові фактори сприяють створенню єдиного державного органу влади у сфері охорони культурної спадщини (компетенція якого поєднала б функції реєстрації, обліку, координації та моніторингу діяльності у сфері культурної спадщини, а також загальну координацію охорони в цій сфері), виробленню системи ефективних показників та індикаторів для моніторингу, а також удосконаленню нормативно-правової бази як у сфері збереження культурного надбання, так і його охорони [7].

Усі ці складові моделі деталізують готовність органів державної влади, та органів місцевого самоврядування до спільного управління з громадськістю та бізнесом шляхом їх прямої участі у процесі управління охроною історико-культурної спадщини та пам'яток архітектури, передбачивши реалізацію у структурі, формах і методах управління, що ґрунтуються на паритетному встановленні державою, громадянами та бізнесом обов'язків в управлінні.

ВИСНОВОК

Запропоновану модель можна вважати партнерською, оскільки вона передбачає рівні партнерські відносини органів публічної влади, громадськості та

приватного сектору у пам'яткоохоронній сфері на рівні регіону. Ставка робиться на співпрацю із виробленням спільних інтересів, пов'язаних із розвитком регіону та залученням інвестицій. У сучасних умовах ця модель можна визнати оптимальною, оскільки вона забезпечує реалізацію спільних довготривалих планів влади, громадськості та бізнесу. Проте її практичне застосування можливе в тих регіонах, де економічні та політичні актори можуть вести діалог, допомагаючи один одному. Вона базується на зворотних зв'язках між партнерами, що сприяє підвищенню результативності їх спільних дій, створенню довготривалих відносин, а також спільному розв'язанню проблем територіальних громад та власних стратегічних проблем, що передбачає подальші шляхи дослідження.

Література:

1. Горяинова Л.В. К вопросу о сущности государственно-частного партнёрства как механизма реализации интересов государства и бизнеса /Л.В. Горяинова // Экономика, статистика и информатика: Вестник УМО. — 2011. — № 1. — С. 52—53.
2. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>
3. Про охорону археологічної спадщини [Електронний ресурс]: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1626-IV. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1626-15>
4. Про охорону культурної спадщини [Електронний ресурс]: Закон України від 8 червня 2000 р. № 1805-III. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>
5. Про регулювання містобудівної діяльності [Електронний ресурс]: Закон України від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>
6. Степанов В.Ю. Теоретико-методологічні засади формування та реалізації державної інформаційної політики: автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 — "Механізми державного управління" / Степанов В. Ю. — Х., 2012. — 20 с.
7. Усенко О.В. Державно-правове регулювання відносин у сфері охорони культурної спадщини: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Усенко О.В. — К., 2011. — 238 с.
8. Хогвуд В. Прогнозирование / В. Хогвуд, Л. Ганн // Вестн. Моск. ун-та. — 1994. — № 6. — С. 51—63. — (Серия 12. Социально-политические исследования).
9. Холодок В.Д. Державне управління охороною культурної спадщини в Україні: дис. ... канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 / Холодок В.Д. — Х., 2014. — 235 с.
10. Холодок В.Д. Інституційне забезпечення управління охороною культурної спадщини в Україні [Електронний ресурс] / В.Д. Холодок // Теорія та практика державного управління. — 2011. — Вип. 3. — С. 126—133. — Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/i-pdf/Tpdu2011322.pdf>

11. Холодок В.Д. Конституційно-правові засади охорони культурної спадщини в Україні / В.Д. Холодок // Конституція України — основа модернізації держави і суспільства: матеріали наук.-практ. конф. до Дня Конституції України, Полтава, 16 червня 2011 р. — Полтава: ТОВ "АСМІ", 2011. — С. 185—189.

References:

1. Goryainova, L.V. (2011), "To a question about the nature of public-private partnerships as a mechanism for implementation of the interests of the state and business", *Jekonomika, statistika i informatika: Vestnik UMO*, vol. 1. pp. 52—53.
2. Cabinet of Ministers of Ukraine (2010), "Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine" On ensuring public participation in the formulation and implementation of public policy", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF> (Accessed 08 November 2010).
3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2004), The Law of Ukraine "On the Protection of the Archaeological Heritage" available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1626-15> (Accessed 08 November 2010).
4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2000), The Law of Ukraine "On protection of cultural heritage" available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1805-14> / <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1805-14> (Accessed 08 November 2010).
5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), The Law of Ukraine "On regulation of urban development" available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (Accessed 08 November 2010).
6. Stepanov, V.Y. (2012), "Theoretical and methodological principles of forming and implementing the state information policy", Ph.D. Thesis, Mechanisms of Control, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine Kharkiv, Ukraine.
7. Usenko, O.V. (2011), "The state regulation of relations in the sphere of cultural heritage", Abstract of Ph.D. dissertation, Legal Sciences specials, National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine.
8. Hogwood, B. and Gunn, L. (1994), "Prediction", *Vestnik Moskovskogo. Universiteta*, vol 6. pp. 51—63 (Series 12. Socio-Political Studies).
9. Cholodok, V.D. (2014), "The State Administration of Cultural Heritage in Ukraine", Abstract of of Ph.D. dissertation, Mechanisms of Control, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine Kharkiv, Ukraine.
10. Cholodok, V.D. (2011), "Institutional support for management of cultural heritage in Ukraine", *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, [Online], vol. 3, available at: <http://nbuv.gov.ua/i-pdf/Tpdu2011322.pdf>
11. Cholodok, V.D. (2011), "Constitutional and legal foundations of cultural heritage in Ukraine", *Konstytutsiia Ukrainy — osnova modernizatsii derzhavy i suspil'stva* [Constitution of Ukraine — the basis of modernizing the state and society], *naukovo-praktychna konferentsiia do Dnia Konstytutsii Ukrainy*, [Scientific and Practical Conference], Poltava, Ukraine, pp. 185—189.

Стаття надійшла до редакції 15.02.2016 р.